

**MISSATGE DEL SANT PARE FRANCESC
PER A LA CELEBRACIÓ
DE LA JORNADA MUNDIAL
DE PREGÀRIA PER LA CURA DE LA CREACIÓ
(1 de setembre de 2022)**

Benvolguts germans i germanes,

«Escolta la veu de la creació» és el tema i la invitació del Temps de la Creació d'enguany. El període ecumènic comença l'1 de setembre amb la Jornada Mundial de Pregària per la Cura de la Creació i acaba el 4 d'octubre amb la festa de sant Francesc. És un moment especial per tal que tots els cristians preguem i tinguem cura junts de la nostra casa comuna. Inspirat originàriament pel Patriarcat ecumènic de Constantinoble, aquest temps és una oportunitat per a cultivar la nostra “conversió ecològica”, una conversió encoratjada per sant Joan Pau II com a resposta a la “catàstrofe ecològica” anunciada per sant Pau VI ja l'any 1970.¹

Si aprenem a escoltar-la, notem una espècie de dissonància en la veu de la creació. Per una part, és un cant dolç que lloa el nostre estimat Creador; per altra part, és un crit amarg que es lamenta del nostre maltractament humà.

El cant dolç de la creació ens convida a practicar una «espiritualitat ecològica» (Carta enc. *Laudato si'*, 216), atenta a la presència de Déu en el món natural. És una invitació a fonamentar la nostra espiritualitat en l'«amorosa consciència de no estar desconnectats de les altres criatures, de formar amb els altres éssers de l'univers una esplèndida comunió universal» (*ibid.*, 220). Per als deixebles de Crist, en particular, aquesta experiència lluminosa reforça la consciència que «per ella [la Paraula] tot ha vingut a l'existència i res del que existeix no hi ha vingut sense ella» (Jn 1,3). En aquest Temps de la Creació, tornem a pregar a la gran catedral de la creació, gaudint del «grandiós cor còsmic»² d'innombrables criatures que canten lloances a Déu. Unim-nos al cant de sant Francesc d'Assís: «Lloat sigueu, Senyor, amb totes les criatures» (Càntic de les criatures). Unim-nos al cant del salmista: «Que tot el que respira lloï el Senyor» (Sl 150,6).

Malauradament, aquesta dolça cançó va acompanyada d'un crit amarg. O més ben dit, d'un cor de crits amargs. En primer lloc, és la germana mare terra qui clama. A causa dels nostres excessos consumistes, gemega i ens suplica que aturem els nostres abusos i la seva destrucció. Són, doncs, les diferents criatures, les qui criden. Per raó d'un «antropocentrisme despòtic» (Carta enc. *Laudato si'*, 68), als antípodes de la centralitat de Crist en l'obra de la creació, innombrables espècies s'estan extingint, interrompent per sempre els seus himnes de lloança a Déu. Però també són els més pobres entre nosaltres els qui criden. Exposats a la crisi climàtica, els pobres són els qui més pateixen l'impacte de les sequeres, les inundacions, els huracans i les onades de calor, que continuen sent cada vegada més intensos i freqüents. A més, criden els nostres germans i germanes dels pobles nadius. A causa dels interessos econòmics depredadors, els seus territoris ancestrals estan sent envaïts i devastats pertot arreu, i llancen «un clam que puja al cel» (Exhort. ap. postsin. *Estimada Amazònia*, 9). També els nostres fills criden. Amenatats

¹ Cf. Discurs a la F.A.O. (16 de novembre de 1970).

² St. Joan Pau II, Audiència general (10 de juliol de 2002).

per un egoisme miop, els adolescents exigeixen amb ansietat que els adults fem tot el possible per evitar o almenys limitar el col·lapse dels ecosistemes del nostre planeta.

Quan escoltem aquests crits amargs, hem de penedir-nos i canviar els estils de vida i els sistemes perjudicials. Des del principi, la crida evangèlica «Convertiu-vos, que el Regne del cel és a prop» (Mt 3,2), que convida a una nova relació amb Déu, implica també una relació diferent amb els altres i amb la creació. L'estat de degradació de la nostra casa comuna mereix la mateixa atenció que altres reptes globals com ara les greus crisis sanitàries i els conflictes bèl·lics. «Viure la vocació de ser protectors de l'obra de Déu és part essencial d'una existència virtuosa, no consisteix en quelcom opcional ni en un aspecte secundari de l'experiència cristiana» (Carta enc. *Laudato si'*, 217).

Com a persones de fe, sentim a més la responsabilitat d'actuar, en el nostre comportament diari, en consonància amb aquesta necessitat de conversió, que no és només individual: «La conversió ecològica que es requereix per a crear un dinamisme de canvi durador és també una conversió comunitària» (*ibid.*, 219). En aquesta perspectiva, la comunitat de nacions també és cridada a comprometre's, amb un esperit de màxima cooperació, especialment en les reunions de les Nacions Unides dedicades a la qüestió mediambiental.

La cimera COP27 sobre el clima, que se celebrarà a Egipte al novembre de 2022, representa la propera oportunitat per a impulsar junts una aplicació efectiva de l'Acord de París. És també per aquesta raó que recentment he disposat que la Santa Seu, en nom i representació de l'Estat de la Ciutat del Vaticà, s'adhereixi a la Convenció Marc de l'ONU sobre el Canvi Climàtic i a l'Acord de París, amb l'esperança que la humanitat del segle XXI «pugui ser recordada per haver assumit amb generositat les seves greus responsabilitats» (*ibid.*, 165). Assolir l'objectiu de París de limitar l'augment de la temperatura a 1,5°C és tot un repte i requereix la cooperació responsable de totes les nacions per a presentar plans climàtics o contribucions determinades a nivell nacional més ambiciosos, per a reduir les emissions netes de gasos d'efecte hivernacle a zero amb la màxima urgència possible. Es tracta de “convertir” els models de consum i producció, així com els estils de vida, en una direcció més respectuosa amb la creació i amb el desenvolupament humà integral de tots els pobles presents i futurs; un desenvolupament fonamentat en la responsabilitat, en la prudència/precaució, en la solidaritat i la preocupació pels pobres i les generacions futures. Al fonament de tot hi ha d'haver l'aliança entre l'ésser humà i el medi ambient que, per a nosaltres els creients, és un mirall de l'«amor creador de Déu, del qual procedim i vers el qual caminem».³ La transició que suposa aquesta conversió no pot deixar de banda les exigències de la justícia, especialment per als treballadors més afectats per l'impacte del canvi climàtic.

Alhora, la cimera COP15 sobre la biodiversitat, que se celebrarà al desembre al Canadà, oferirà a la bona voluntat dels governs una oportunitat important per adoptar un nou acord multilateral queaturi la destrucció dels ecosistemes i l'extinció de les espècies. Segons l'antiga saviesa dels Jubileus, necessitem «recordar, retornar, descansar, reparar».⁴ Per aturar l'ulterior col·lapse de la “xarxa de vida” —la biodiversitat— que Déu ens ha donat, preguem i fem una crida a les nacions perquè es posin d'acord en quatre principis clau: 1. Construir una base ètica clara per a la transformació que necessitem per tal de salvar la biodiversitat; 2. Lluitar contra la pèrdua de biodiversitat, donar suport a la seva conservació i recuperació, i satisfer les necessitats de les persones de manera sostenible; 3. Promoure la solidaritat global, tenint en compte que la biodiversitat és un bé comú global que requereix un compromís compartit; 4. Posar al centre les persones en situació

³ Discurs a la Trobada “Fe i ciència: cap a la COP26” (4 d'octubre de 2021).

⁴ Missatge per a la Jornada Mundial de Pregària per la Cura de la Creació (1 de setembre de 2020).

de vulnerabilitat, incloses les més afectades per la pèrdua de biodiversitat, com els pobles indígenes, les persones grans i els joves.

Ho repeteixo: «Vull demanar en nom de Déu a les grans corporacions extractives — mineres, petrolieres—, forestals, immobiliàries, agronegocis, que deixin de destruir els boscos, aiguamolls i muntanyes, que deixin de contaminar els rius i els mars, que deixin d'intoxicar els pobles i els aliments.»⁵

No es pot deixar de reconèixer l'existència d'un «deute ecològic» (Carta enc. *Laudato si'*, 51) de les nacions econòmicament més riques, que són les que més han contaminat en els dos últims segles; això les obliga a prendre mesures més ambiciosos tant a la COP27 com a la COP15. Això implica, a més d'una acció decidida dins de les seves fronteres, mantenir les seves promeses de suport financer i tècnic a les nacions econòmicament més pobres, que ja estan suportant el pes de la crisi climàtica. Així mateix, s'hauria de considerar urgentment la possibilitat de concedir més ajudes financeres per a la conservació de la biodiversitat. També els països menys rics econòmicament tenen responsabilitats significatives, però “diversificades” (cf. *ibid.*, 52); els retards dels altres no poden justificar mai la pròpia inacció. Cal que actuem, tots, amb decisió. Estem arribant a “un punt de ruptura” (cf. *ibid.*, 61).

En aquest Temps de la Creació, preguem perquè les cimeres COP27 i COP15 puguin unir la família humana (cf. *ibid.*, 13) per abordar amb decisió la doble crisi del clima i la reducció de la biodiversitat. Recordem l'exhortació de sant Pau d'alegrar-se amb els que s'alegren i plorar amb els que ploren (cf. Rm 12,15) i plorem amb el crit amarg de la creació, escoltem-lo i responem-hi amb fets, per tal que nosaltres i les generacions futures puguem continuar alegrant-nos amb el cant dolç de vida i d'esperança de les criatures.

Francesc

Roma, Sant Joan del Laterà, 16 de juliol de 2022, Memòria de la Benaurada Verge Maria del Mont Carmel

⁵ Videomissatge als moviments populars (16 d'octubre de 2021).